

Henüz bahçeme söylemedim
Sasha Pirogova - Kerem Ozan Bayraktar
17 - 30/10/2020

Kültür için Alan tarafından desteklenen Monitor, "Henüz bahçeme söylemedim" başlığını taşıyan sergisinde Sasha Pirogova ve Kerem Ozan Bayraktar'ı bir araya getiriyor. Yaşamın kaynağından yola çıkarak kurgulanan sergi, onun farklı formlara bürünerek varlığını sürdürmeye devam eden yapısına odaklanıyor.

Her şeyin bir öncekinin kalıntısı olduğu varsayıldığında, her birinin ardında kalan, bir diğeriyle bir araya gelip başka bir şeye dönüşüyor. O, eskiden olduğu haliyle artık burada olmasa da ötekinin yapıtaşlarını oluşturuyor. Hala burada, nefes alıyor, nefes oluyor ve dünyaya tekrar bırakılıyor. Karl Raimund Popper, birbirine dönüşerek bulunduğu çevreyi daha iyi bir yere çevirme uğraşında olan organizmalardan söz ederken hücrenin ölüm, parçalanma ve füzyondan oluşan üç haline değinir. Yazara göre, diğer tüm hücreleri oluşturan asıl hücre, biçimler arası yolculuğu sayesinde hala varlığını korumaktadır ve yerküreyi bahçeye dönüştürmüştür.¹ Hikâyenin başladığı büyük patlamada beliren ilk şey olan ışık, karanlığın içinden yükselmiştir. Popper'a göre organizmaların en önemli özelliği "atmosferi oksijenle doldurmaları ve güneş ışığının besin olarak kullanılabilmesini bulmalarıdır."² Işığın ardından ise bitkiler ve hayvanlar alemi onu takip etmiştir. Sasha Pirogova "Garden" ismini taşıyan videosunda, yaşam ve ölümü karanlık ve aydınlık kavramları üzerinden ele alır. Aydınlığın zıttı olarak algılanması alışlagelmiş karanlık, sanatçının çalışmasında ışık eksikliği olarak karşımıza çıkar. Pirogova'ya göre, insan ışık kaynağıdır ve insanın olduğu her yerde ışığın ortaya çıkması için umut vardır. Böylelikle

¹ Karl Raimund Popper, Daha İyi Bir Dünya Arayışı, Çev. İlknur Aka, YKY, Cogito, Sf. 26, 2019

² a.g.e, Sf. 28, 2019

insan, çiçeklerin sonsuza dek açmaya devam ettiği bahçeyi yaratır. "Garden", yaşamın zafer kazandığı bir anlatıdır.

Pek çok yaşam formunun ölümüne sebep olan oksijenin ortaya çıkışı, dünyaya şu anki sakinleriyle birlikte insanı da getirmiştir. Dünya, bugünkü yaşamın yaklaşık yarısındaiken siyanobakterilerin yaptığı fotosentez, atmosfere oksijen yayılmasını ve çok hücreli canlıların gelişimini sağlamıştır. Kerem Ozan Bayraktar, "Respiration" isimli çalışmasında yaşam ve ölüm arasında kurduğu ilişkiyi, Büyük Oksidasyon Olayı sonrasında sunduğu kesitle aktarıyor. Tüm canlı varlıkların nihai durağı olarak görülen ölüm, yeryüzünden silinme konusunda son görevi görmeyip devrimin basamaklarını oluşturuyor. Sanatçının çalışmasında yer alan, yaşamın risk altında olduğu anlarla bağdaştırılan ambulanslar, hareket edebilmek için diğer her şey gibi enerjiye ihtiyaç duyuyor. Zamanın yaşayan organizmaları, seneler içinde dönüşerek maddenin farklı hallerinde yeryüzünde tekrar dolaşıma giriyor. Diğer tüm hücreleri oluşturan asıl hücre büründüğü sonsuz biçimle, parçalanmaya ve bir araya gelmeye devam ediyor.

"Henüz bahçeme söylemedim", yok olma üzerine düşünmenin evrensel boyutta arttığı zamanımızda, bitkilerin sessiz devriminden ilhamla, akışın iki yönlü sürekliliğini anımsatmaya çalışıyor.